

Економіка підприємства (PO8)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Освітня програма	<i>Економіка-бізнес підприємства, Економічна кібернетика, Міжнародна економіка</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)/дистанційна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кредитів ECTS (150 годин)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / модульна контрольна робота, індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи, календарні контролю</i>
Розклад занять	<i>https://schedule.kpi.ua/lecturers?lecturerId=0b391840-5d8d-4a3f-8929-bde0576067d5</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: д.е.н., проф., Гречко Алла Володимирівна, 0683575588, e-mail: alla_grechko@uke.net Практичні: асистент, Очеретяна Олександра Вадимівна, 0981261966, e-mail: ocheretanka@gmail.com.</i>
Розміщення курсу	<i>https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=520</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» забезпечує оволодіння методологією дослідження особливостей функціонування підприємств різної форми власності з метою виявлення закономірностей їх розвитку у конкретних умовах сьогодення. «Економіка підприємства» є підґрунтям для подальшого поглибленого дослідження різних аспектів організації роботи підприємства. Дана дисципліна дає змогу розглянути механізм роботи підприємства в багатьох аспектах, аналізувати ефективність роботи підприємства та приймати економічно обґрунтовані рішення, щодо вдосконалення різних процесів суб'єктів господарювання. **Предметом дисципліни** є кількісні та якісні складові різних процесів, що відбуваються на підприємстві, а також кількісне вираження закономірностей їх формування, розвитку, взаємозв'язку в сучасних умовах. Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду **компетентностей**:

ЗК4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК1 Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК10 Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11 Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12 Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13 Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувача вищої освіти наступні програмні результати навчання:

ПРН10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН11 Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН12 Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. «Мікроекономіка».

Постреквізити. «Податкова система», «Економіка розвитку» «Фінанси підприємства».

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. ТЕОРІЯ ТА РІЗНОВИДИ ПІДПРИЄМСТВ

1. Теорії та моделі підприємств.
2. Основи підприємницької діяльності.

Розділ II. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1. Основні засоби як складова необоротних активів підприємства.
2. Формування необоротних активів підприємства підприємств різних організаційно-правові форми.
3. Оборотний капітал.
4. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.
5. Інтелектуальний капітал.
6. Доходи, витрати та фінансово-економічні результати.
7. Інвестиції.

Розділ III. РИНКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

1. Товарна та цінова політика підприємства. Ринок і продукція.

Розділ IV. УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ

1. Структура та управління підприємств.

Розділ V. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ, БАНКРУТСТВО ТА САНАЦІЯ

1. Трансформація підприємств. Банкрутство та санація підприємств.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Закон України «Про акціонерні товариства». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 01.10.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 01.08.2022 року. URL :www.rada.gov.ua.
3. Закон України «Про господарські товариства». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 31.03.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.

4. Закон України «Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 01.01.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.
5. Закон України «Про інвестиційну діяльність». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 10.10.2022 року. URL :www.rada.gov.ua.
6. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 16.10.2020 року. – URL : www.rada.gov.ua.
7. Закон України «Про захист економічної конкуренції». Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 31.03.2023 року. URL : www.rada.gov.ua.
8. Закон України «Про режим іноземного інвестування». Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 17.08.2022 року. URL : www.rada.gov.ua.
9. Закон України «Про ціни і ціноутворення». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 09.06.2022 року. URL :www.rada.gov.ua.
10. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 31.03.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.
11. Кодекс законів про працю України. Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 27.01.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.
12. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 06.05.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.
13. Цивільний кодекс України. Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 28.03.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.

Додаткова література:

14. Національні Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 17.02.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 29.07.2022 року. URL :www.rada.gov.ua.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 01.01.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 03.11.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 03.11.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
19. Економіка підприємства: рекомендації до вивчення дисципліни «Економіка підприємства», [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства», «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка» та спеціальності 075 «Маркетинг», спеціалізації «Промисловий маркетинг» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А.В.– К., 2018. – 137 с. – URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/22757>
20. Економіка підприємства: розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В.– Електронні текстові дані. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 57 с. – URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/45961/1/Ekonomika_RR.pdf
21. Економіка підприємства: [підручник для студ. вищих навч. закладів] за заг. ред. П.В. Круша, К.В. Шелехова. – К.: ДП «НВІЦ «Пріоритети»», 2014. – 624 с.
22. П.В. Круш, В.І. Подвігіна, О.В. Клименко. Капітал та основні засоби підприємства: Навч.посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 168 с.
23. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства: собівартість, прибуток: навч. посіб. / П.В. Круш, О.В. Клименко, В.І. Подвігіна. – К.: НТУУ «КПІ», 2012. – 488 с.

Навчальний контент

5.Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу з розв'язання практичних задач, які викладається на лекціях та пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою на семінарському занятті передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо), розгляд проблемних питань, які супроводжуються поясненнями викладача. Потім здобувачі вищої освіти отримують індивідуальні завдання. На наступному занятті здобувачі вищої освіти мають можливість отримати від викладача відповіді на питання, що виникли при виконанні завдань, і здати їх. Під час вивчення матеріалу та при виконанні індивідуальних завдань використовуються загальнодоступні інтернет-ресурси, статистичні дані, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації до лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережових комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності	Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: практичні заняття, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу.
ПРН11 Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий.	Підсумковий контроль - залік
ПРН12 Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 36 годин практичних занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ		
Розділ I. ТЕОРІЯ ТА РІЗНОВИДИ ПІДПРИЄМСТВ					
1	Тема 1.1. Теорії та моделі підприємств.	2	2	Л: Підприємство – основна організаційна структура народного господарства. Характеристика	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ		
				організаційних форм підприємств в Україні. Міжнародна класифікація підприємств. Форми об'єднання підприємств. Підприємство як сучасна форма господарювання. Економічна природа підприємства. Підприємницьке середовище. Правові основи і державне регулювання підприємництва в Україні (2) ПЗ: Аналіз концептуальних та національних моделей функціонування підприємств. Дослідження сутності бізнес-моделей підприємств (2)	
2	Тема 1.2. Основи підприємництва	2	2	Л: Підприємство як сучасна форма господарювання. Економічна природа підприємства. Підприємницьке середовище. Створення підприємств, процедура реєстрації фізичних та юридичних осіб, первинна документація та звітність суб'єктів підприємницької діяльності (2). ПЗ: Алгоритм відкриття суб'єкта підприємницької діяльності. Вибір виду діяльності. (2)	Н: аналітичні завдання, робота в малих групах дискусія. О: індивідуальне, опитування
Розділ 2 РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА					
3	Тема 2.1. Основні засоби як складова необоротних активів підприємства	2	2	Л: Необоротний капітал. Визначення та класифікація основних засобів. Визначення та класифікація основних засобів. Оцінка основних засобів, взяття їх на баланс підприємства. Види зносу основних засобів. Амортизація основних засобів, методи амортизації (2). ПЗ: Облік основних засобів на підприємстві. Показники оцінки ефективності використання основних засобів. Амортизація основних засобів (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
4	Тема 2.2. Формування необоротних активів підприємств різних організаційно-правові форми	2	2	Л: Джерела формування капіталу підприємств. Специфіка формування необоротних активів ТОВ, акціонерних товариств та підприємств державної форми власності (2) ПЗ: Аналіз ефективності використання необоротних активів на підприємствах різних організаційно-правових форм (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
5-6	Тема 2.3. Оборотний капітал (Оборотні засоби)	4	4	Л: Загальна характеристика та нормування оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємства. Загальна характеристика оборотних засобів. Дослідження П(С)БО №9 «Запаси». Елементи оборотних засобів згідно П(С)БО. Первісна оцінка оборотних засобів. Оцінка оборотних засобів при вибутті, методи оцінки. Нормування оборотних засобів: норми та нормативи. Оцінка ефективності використання оборотних засобів: коефіцієнт оборотності, матеріаломісткість, тривалість одного обороту. Вивільнення оборотних засобів (2, 2). ПЗ: Облік оборотних засобів на	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ		
				підприємстві. Показники оцінки ефективності використання оборотних засобів. Надходження та списання оборотних засобів (2, 2).	
7-8	Тема 2.4. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	4	4	Л: Поняття, класифікація та структура персоналу підприємства. Визначення чисельності окремих категорій працівників підприємства. Кадрова політика й система управління персоналом. Оцінка персоналу (оплата праці) як важливий елемент системи управління трудовим колективом підприємства. Ділова кар'єра. Продуктивність праці, сутність, методи визначення та чинники зростання. Мотивація трудової діяльності. Сучасна політика оплати праці. Застосування форм та систем оплати праці. Доплати й надбавки до заробітної плати та організація преміювання персоналу. Мотивація праці. Індексація грошових доходів населення (2, 2). ПЗ: Розрахунок заробітної плати персоналу. Нарахування та утримання з заробітної плати. Розрахунок лікарняних. Розрахунок відпускних (2, 2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
9	Тема 2.5. Інтелектуальний капітал	2	2	Л: Визначення та структура інтелектуального капіталу. Класифікація, складові та оцінка інтелектуального капіталу підприємства. Інтелектуальна власність. Нематеріальні ресурси. Нематеріальні активи (2). ПЗ: Особливості обліку та використання нематеріальних активів на підприємстві (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
10-11	Тема 2.6. Доходи, витрати та фінансово-економічні результати	4	4	Л: Сутність та види доходів підприємства. Сутність та види витрат підприємства. Визначення фінансово-економічного результату діяльності підприємств. Показники оцінки фінансового стану підприємства. (2, 2). ПЗ: Розрахунок доходів, витрат та фінансово-економічних результатів діяльності підприємства. Розрахунок показників оцінки фінансового стану підприємства (2, 2).	Н: аналітичні завдання. О: тестування, індивідуальне
12-13	Тема 2.7. Інвестиції	4	4	Л: Поняття, склад і структура інвестицій. Визначення необхідного обсягу та джерел фінансування виробничих інвестицій. Формування і регулювання фінансових інвестицій (цінних паперів) підприємства. Оцінка ефективності виробничих і фінансових інвестицій. Чинники підвищення ефективності використання капітальних вкладень і фінансових інвестицій (2, 2). ПЗ: Розрахунок показників оцінки ефективності інвестиційних проектів (4).	
Розділ 3 РИНКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА					

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ		
14	Тема 3.1. Ринок і продукція	2	2	Л: Основні теоретичні положення ринкових відносин. Зміст маркетингу. Засоби використання маркетингу в підприємницької діяльності. Цілі та стратегія маркетингу. Види маркетингу. Товар, як основа маркетингової діяльності. Маркетингове середовище. Сегментація ринку. Стимулювання збуту. Види маркетингових досліджень. Комунікація. Маркетинг в умовах кризи (2). ПЗ: Особливості побудови різних видів маркетингових стратегій. Аналіз функцій служби збуту продукції підприємства. Приклади використання маркетингу в підприємницької діяльності. Засоби використання маркетингу в підприємницької діяльності (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
Розділ 4 УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ					
15-16	Тема 4.1. Структура та управління підприємством	4	2	Л: Сутність, об'єкти і суб'єкти, види і методи, принципи та функції процесу управління. Формування системи управління на підприємстві. Менеджмент як економічна категорія в його еволюційному становищі (4, 2) ПЗ: Формування системи управління на підприємстві (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
Розділ 5 ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ, БАНКРУТСТВО ТА САНАЦІЯ					
17	Тема 5.1. Трансформація підприємств. Банкрутство та санація підприємств	4	2	Види трансформації підприємств. Особливості процедури корпоративної трансформації. Поняття банкрутства, процедура банкрутства. Процедура санація підприємства. Черговість задоволення вимог кредиторів. Процедура ліквідації підприємств (4, 2). ПЗ: Злиття та розподіл капіталу підприємства. Процедура санації підприємства (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
	Модульна контрольна робота		2		
18	Залік		2	Передбачає відповіді на теоретичні питання та розв'язання задач	
Всього		36	36		

Примітка: Л – лекції, ПЗ – практичні заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку до практичних занять, проведення міні-досліджень, виконання творчих завдань, модульної контрольної роботи написання РР. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 78 год. Навчальною програмою індивідуальні завдання для студентів освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіки», не передбачені. Для студентів освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємства» індивідуальні завдання передбачені у вигляді розрахункової роботи (РР). Кожен студент має самостійно вирішити задачі РР з розрахунку економічних показників підприємства, ціни, показників ринку, тощо. Розрахункова робота виконується у відповідності до методичних рекомендацій: Економіка підприємства: розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В.–

Тиждень навчання	Тема	Завдання	Обсяг годин
<i>Розділ 1. ТЕОРІЯ ТА РІЗНОВИДИ ПІДПРИЄМСТВ</i>			
1	Тема 1.1. Теорії та моделі підприємств.	Підготовка до практичного заняття	4
2	Тема 1.2. Основи підприємництва	Підготовка до практичного заняття	4
<i>Розділ 2 РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА</i>			
3	Тема 2.1. Основні засоби як складова необоротних активів підприємства	Підготовка до практичного заняття	8
4	Тема 2.2. Формування необоротних активів підприємства підприємств різних організаційно-правові форми	Підготовка до практичного заняття	6
5-6	Тема 2.3. Оборотний капітал (Оборотні засоби)	Підготовка до практичного заняття	6
7-8	Тема 2.4. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	Підготовка до практичного заняття	6
9	Тема 2.5. Інтелектуальний капітал	Підготовка до практичного заняття	6
10-11	Тема 2.6. Доходи, витрати та фінансово-економічні результати	Підготовка до практичного заняття	6
12-14	Тема 2.7. Інвестиції	Підготовка до практичного заняття та написання МКР	4
<i>Розділ 3 РИНКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА</i>			
15	Тема 3.1. Ринок і продукція	Підготовка до практичного заняття	4
<i>Розділ 4 УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ</i>			
16-17	Тема 4.1. Структура та управління підприємством	Підготовка до практичного заняття	4
<i>Розділ 5 ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ, БАНКРУТСТВО ТА САНАЦІЯ</i>			
18	Тема 5.1. Трансформація підприємств. Банкрутство та санація підприємств	Підготовка до практичного заняття	6
	Розрахункова робота	Виконання та оформлення розрахункової роботи	10
	залік	Підготовка до заліку	6
Всього			78

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та поведінка на заняттях. Відвідування лекцій та практичних занять є вільним, бали за присутність на лекціях та практикумах не додаються, але вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь на лекціях та виконання індивідуальних завдань на практичних. Тому пропуск лекцій та практикумів не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання.

Заохочувальні та штрафні бали. Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусії та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача. Заохочувальні бали здобувач вищої освіти також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. Штрафні бали з дисципліни не передбачаються.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді стислої доповіді за виконаним завданням, та відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої

готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

Пропущені контрольні заходи. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), здобувачу вищої освіти надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, здобувач вищої освіти, який не набрав 40 балів під час семестру, не допускається до складання екзамену в основну сесію. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття. В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтингова система оцінювання
результатів навчання студентів
з кредитного модуля «Економіка підприємства»
освітньо-професійних програм «Міжнародна економіка», «Економічна кібернетика»

1. Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- виконання 2-х модульних контрольних робіт;
- роботи на семінарських заняттях;

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Модульні контрольні роботи оцінюються із 10 балів кожна:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 10-8 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 7-5 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 5-3 бали;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.2. Семінарське заняття оцінюються із 7 балів:

- «відмінно» – творче розкриття одного з питань, вільне володіння матеріалом – 7 балів;
- «добре» – глибоке розкриття одного з питань дискусії – 6 - 4 бали;
- «задовільно» – повне розкриття одного з питань дискусії – 3 бали;
- «достатньо» – активна участь у роботі семінару – 2 бали;
- два найкращих студента можуть додатково отримати + 1 бал.

2.3 За участь у конференціях та олімпіадах студенти отримують від 10 до 15 додаткових балів, що не входять до загальної системи оцінювання (в залежності від рівня заходу).

Критерії набору балів:

Підготовка та подача тез на Міжнародну конференцію – 10 балів;

Підготовка та подача тез на Всеукраїнську конференцію – 5 балів;

Виступ на конференції та отримання сертифікату учасника конференції – 5 балів.

Участь у олімпіаді з економіки підприємства – 10 балів;

Призове місце на олімпіаді – 15 балів.

Семестровий рейтинг обчислюється за формулою:

$$R_{\text{сем}} = R_{\text{ПР}} + R_{\text{МКР}} = 80 + 20 = 100 \text{ балів.}$$

Студенти, семестровий рейтинг яких склав від 60 до 100 балів, мають право залишати за собою набраний упродовж семестру рейтинг та звільнитися від складання заліку.

2.5 Залікова контрольна робота оцінюється із 60 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з трьох запитань з переліку, що наданий у додатку до робочої програми КМ.

Кожне запитання оцінюється з 20 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 20 - 18 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 17...15 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 14...12 балів;
- «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

3. Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 30 балів, другої атестації – отримання не менше 50 балів. Максимальна сума семестрового рейтингу складає 100 балів.

4. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею наведеною нижче. Якщо сума балів менша за 60, студент виконує залікову контрольну роботу.

5. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній.

6. Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

Бали	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
ДКР не зараховано	Не допущено

Рейтингова система оцінювання
результатів навчання студентів
з кредитного модуля «Економіка підприємства»
освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємства»

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- виконання 2-х модульних контрольних робіт;
- роботи на семінарських заняттях;
- виконання розрахункової роботи;

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Модульні контрольні роботи оцінюються із 10 балів кожна:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 10-8 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 7-5 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 5-3 бали;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.2. Семінарське заняття оцінюється із 5 балів:

- «відмінно» – творче розкриття одного з питань, вільне володіння матеріалом – 5 балів;
- «добре» – глибоке розкриття одного з питань дискусії – 3-4 бали;

– «задовільно» – повне розкриття одного з питань дискусії – 2 бали;

– «достатньо» – активна участь у роботі семінару – 1 бали;

- два найкращих студента можуть додатково отримати + 1 бал.

2.3. Розрахункова робота оцінюється із 10 балів за такими критеріями:

– «відмінно» – творчий підхід до розкриття проблеми – 10-8 балів;

– «добре» – глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція – 7-5 балів;

– «задовільно» – обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками – 4-2 бали;

– «незадовільно» – завдання не виконане, РР не зараховано – 0 балів.

2.4 За участь у конференціях та олімпіадах студенти отримують від 10 до 15 додаткових балів, що не входять в загальну систему оцінювання (в залежності від рівня заходу).

Критерії набору балів:

Підготовка та подача тез на Міжнародну конференцію – 10 балів;

Підготовка та подача тез на Українську конференцію – 5 балів;

Виступ на конференції та отримання сертифікату учасника конференції – 5 балів.

Участь у олімпіаді з економіки підприємства – 10 балів;

Призове місце на олімпіаді – 15 балів.

Семестровий рейтинг обчислюється за формулою:

$$R_{\text{сем}} = R_{\text{ПР}} + R_{\text{РР}} + R_{\text{МКР}} = 70 + 10 + 20 = 100 \text{ балів.}$$

Студенти, семестровий рейтинг яких склав від 60 до 100 балів, мають право залишати за собою набраний упродовж семестру рейтинг та звільнитися від складання заліку.

2.5 Залікова контрольна робота оцінюється із 60 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з трьох запитань з переліку, що наданий у додатку до робочої програми КМ.

Кожне запитання оцінюється з 20 балів за такими критеріями:

– «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 20 - 18 балів;

– «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 17...15 балів;

– «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 14...12 балів;

– «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

3. Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 30 балів, другої атестації – отримання не менше 50 балів за умови зарахування РР. Максимальна сума семестрового рейтингу складає 100 балів. Необхідною умовою допуску до заліку є позитивна оцінка РР.

4. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування РР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею наведеною нижче. Якщо сума балів менша за 60, але РР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання РР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.

5. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі та балів з ДКР.

6. Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

Бали	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
РР не зараховано	Не допущено

9.Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, для підготовки до семестрового контролю:

1. Поняття моделі підприємства.
2. Концептуальні моделі функціонування підприємств.
3. Бізнес-моделі підприємств.
4. Міжнародні моделі підприємств.
5. Визначення зовнішнього середовища господарювання підприємства.
6. Ринкове середовище господарювання підприємства.
7. Договірні взаємовідносини в бізнесі.
8. Партнерські зв'язки в бізнесі.
9. Підприємство як суб'єкт господарювання. Поняття, цілі й напрямки діяльності підприємства. Види підприємств.
10. Добровільні та інституціональні об'єднання підприємств і організацій.
11. Характеристика капіталу підприємства. Види капіталу.
12. Основні засоби підприємства. Класифікація основних засобів підприємства, їх активна та пасивна частини.
13. Оцінка основних засобів підприємства. Первісна вартість, відносна вартість, залишкова вартість, ліквідаційна вартість, вартість, що амортизується, справедлива вартість.
14. Порядок оцінки основних засобів при їх зарахуванні на баланс підприємства.
15. Види зносу основних засобів і їх характеристика .
16. Амортизація основних засобів підприємства (надати формули, рисунки, пояснення).
Методи нарахування амортизації основних засобів.
17. Переоцінка балансової вартості основних засобів підприємства.
18. Оцінка запасів підприємства при їх надходженні та вибутті.
19. Оборотні засоби підприємства. Склад і структура оборотних засобів.
20. Загальна характеристика та нормування оборотних засобів підприємства.
21. Показники ефективності використання оборотних засобів.
22. Джерела формування оборотних засобів підприємства.
23. Персонал. Класифікація та структура персоналу підприємства.
24. Мотивація праці.
25. Продуктивність праці. Методи вимірювання продуктивності праці. Фактори, що впливають на підвищення продуктивності праці.
26. Оплата праці: сутність, функції, державна політика і загальна організація.
27. Система преміювання на підприємстві.
28. Тарифна система оплати праці. Система посадових окладів. Форми оплати праці (перерахувати і дати коротку характеристику).
29. Оцінка результатів діяльності підприємства. Показники фінансової стійкості підприємства. Прибуток підприємства його економічний зміст.
30. Визначення фінансового результату діяльності підприємства.
31. Ділова кар'єра.
32. Витрати виробництва та їх класифікація.
33. Собівартість як узагальнюючий показник витрат. Види собівартості.
34. Калькуляція собівартості.
35. Сутність і класифікація фінансових результатів підприємства.
36. Доходи підприємства та джерела їх формування.
37. Прибуток підприємства та його формування.
38. Методика визначення фінансово-економічних результатів.
39. Ціноутворення підприємства: сутність та чинники.
40. Система цін у ринковій економіці.
41. Послідовність формування цін на різних етапах руху товарів.
42. Поняття управління. Суб'єкти та об'єкти управління.
43. Функції управління. Види управління. Особливості свідомого управління.

44. Форми управління. Методи управління. Принципи управління.
45. Організаційні структури управління на підприємстві.
46. Інвестиційний проект: зміст та основні елементи.
47. Інвестиційні ресурси: суть, класифікація.
48. Джерела фінансування інвестицій.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., проф., А.В. Гречко

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 18 від 23.06.2023)

Погоджено Методичною радою факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 11 від 30.06.2023)